

og Grækenland, og hans Broder Theophilus Hansen, der har bygget den berømte Parlamentsbygning i Wien, og til Ære for hvem en Gade bærer Navnet Hansenstrasse. Man behøver nemlig ikke Fornavnet der for at opbevare Mindet om en Mand, naar han har et saa sjældent Navn som Hansen. Nordtyskerne sige for Resten med den dem sædvanlige Fordringsfuldhed og Erobringslyst, at Gaden er opkaldt efter de hanseatiske Stæder. Men altsaa, de to yngre, Brødrene Christian og Theophilus Hansen, maa ikke forveksles med den ældre Christian Hansen, som jeg vil sige et Ord om, ikke til Forklejnelse for ham, men til Advarsel mod at genoprette det Direktørembede, som han havde. Christian Hansen, en ypperlig Arkitekt, har bygget herhjemme Frue Kirke, Metropolitanskolen, Domhuset paa Gammel Torv og mange andre Bygninger; han ledede Bygningsvæsenet med en kraftig og energisk Haand, men han byggede alt i græsk-romersk Stil og paa trykte alt, hvad han skulde lede, den græsk-romerske Aand. Enhver Tanke om en anden Stil blev undertrykt af ham.

Vor Frue Kirke afgiver et karakteristisk Eksempel i saa Henseende. Oprindeligt stammede denne Kirke fra Middelalderen. I 1728 havde Kirken den Ulykke, at Spiret brændte, ligesom naturligvis ogsaa en stor Del af Kirken blev ødelagt ved Branden, men dog ikke anderledes, end at da man efter Branden i 1728 opførte den paa ny, stod i det væsentlige Formerne af den gamle Kirke, og medens man fulgte den Stil og Smag, man havde i de Tider, var man dog ikke barbarisk hensynsløs mod det, som var modtaget, og som blev reddet, og der blev opført en smuk Kirke. Desværre forgik den atter ved Branden i 1807. Da var det naturligvis igen Spiret, der brændte, ligesom en Del af Kirken blev ødelagt, men atter var det saaledes, at der ikke var ødelagt mere, end at der af Kirken var saa store Rester tilbage, at den kunde have været genopført med det historiske Præg, som den havde. Men hvad skete? Der skulde uniformeres. Græsk-romersk skulde Stilen være, og Kirken blev fuldstændig blottet for dens historiske Præg. Man opførte den Kirke, som staar nu. Det er en smuk Kirke — Christian Hansen var en dygtig

Mand —, men der var sket et Brud med hele Fortiden. Det var en Lykke, at Christian Hansen ikke kom til at gaa saa vidt, som han havde tænkt. Der er maaske en eller anden, som erindrer, at der i de Livserindringer, som ere udgivne af afdøde H. N. Clausen, tror jeg det er, findes en Beretning om, at Christian Hansen en Dag, da han var kommen hjem fra Roskilde Domkirke, sagde med straalende Ansigt til Familien: „Vi have opdaget en Revne i Roskilde Domkirke!“ Naar man har Revnen, ved man ikke, hvorvidt man kan komme. Det stod allerede for hans lysende Blik, at han kunde opnaa at græsk-romanisere Roskilde Domkirke. Hvilken Ulykke vilde det ikke have været! Overordentlig!

Jeg tror, at naar man ser tilbage til den Tid, da vi havde en Bygningsdirektør, — en dygtig og energisk Mand, som en Bygningsdirektør skal være —, maa man sige, at Erfaringen skrækker, og at vi ikke skulle indføre en Post igen, hvorved vi sætte en Mand til at paastrykke det lille danske Lands Bygningskunst et ensartet Præg, hvorunder dens selvstændige Udvikling kvæles.

Om de to Grunde, der i Lovforslagets Bemærkninger anføres, siger jeg altsaa, at den ene, Afskaffelsen af de 3 pCt., er uden Betydning, thi det kunne vi gøre uden en ny Lov og have for største Delen gjort det, og at Indførelsen af Ensartethed vil være et stort Onde. Jeg kan derfor ikke finde, at Lovforslaget betegner et Fremskridt. Det kan være, at det i visse Henseender for en bureaukratisk Ledelse kan have nogle Mageligheden tjenende Momenter, men det er ogsaa det hele. Til Hjælp for vor Bygningskunst, for Skønheden hos baade hvad vi have, Dygtigheden og Skønheden i det, vi skulle have, byder det mindre end det bestaaende.

Saa vil jeg sluttelig med Hensyn til Lovforslagets Affattelse sige, at det forekommer mig i høj Grad utilstrækkeligt forberedt. Som jeg allerede har berørt, er det ikke bestemt, hvilke Forretninger der skal ligge under Direktøren, og hvilke ikke, det holdes ganske i det ubestemte. Det er heller ikke bestemt, hvilke ny Poster der skal skabes, vi se kun Bygningsdirektøren fremme i Solens Lys, men hele Rækken af hans underordnede taber sig i Skyggen, uden at man kan danne sig